

středa 27. července od 17:30 hod. na nádvoří zámku v Náměšti nad Oslavou

Cissokho Brothers (Senegal), **Orkiestra Sw. Mikolaja** (Polsko), **Iarla O'Lionaird** (Irsko) s
přáteli z **Če**
chomoru
(akusticky)

Jedním z vrcholů festivalu Folkové prázdniny v Náměšti nad Oslavou bude den se "světovou" hudbou. Setkáme s výbornými muzikanty z různých koutů světa. Spojuje to, že znají to, jak lidovou hudbu jejich země hrávali jejich předkové, znají "kořeny" své lidové hudby. Z Polska přijede vynikající a i když akustická, přesto strhující **Orkiestra swiatego Mikolaja**. Africký kontinent a speciálně grioty zastupují hráči na koru, rytmické nástroje a zpěváci, bratři **Cissokho** ze Senegalu.

Lahůdkou bude jistě koncert irského zpěváka **Iarly O'Lionáirda**, dnes asi nejvýznamnějšího představitele tradičního irského pěveckého stylu "sean nos". S Iarlou přijedou také jeho přátelé z Čechomoru. Čechomor vystoupí ve zřídka vídaném akustickém koncertu.

Cissokho Brothers (Senegal)

Bratři Bao a Sadio Cissokho pocházejí z rodiny griotů (viz níže) z Mali. Jejich rodina se později odstěhovala do Senegalu. Tamba Cissokho, jejich otec, hraje na koru (komplikovaný strunný nástroj Maningů, afrického národa obývajících Senegal, Guineu a Mali) a je členem senegalského Národního baletu. Jejich matka, Tatournata Cissokho, je zpěvačka. Bratři Bao a Sadio vyrůstali od malička v mandingské kultuře. Bao Cissokho nahrál několik CD, mj. se skupinou Ngaari Law a později i se skupinou Baaba Maal.

Sadio Cissokho říká, že grioté jsou jako lidská knihovna: "Tradiční africká kultura se předává ústně. Právě grioté ji uchovávají ve své paměti a předávají z generaci na generaci. Když griot zemře, je to jako by shořela knihovna."

Orkiestra sw. Mikoloja (Polsko)

Skupina vznikla v roce 1988 a od roku 1992 působí při Akademickém centru University Marie Curie-Sklodowské v Lublinu. Soustřeďují se na vše, co je spojeno s folklorem, zvláště pak na cokoli, co upadlo do zapomnění a nyní by mohlo inspirovat a obohatit současnou kulturu. Orkiestra sw. Mikolaja soustřeďuje muzikanty, kteří chtějí zažít dobrodružství s objevováním zapomenutého a uváděním jej do života. Instrumentace je bohatá a zahrnuje celou škálu nástrojů od mandoliny, kytary, houslí, mandoly, přes všemožné perkuse až po klarinet a různé flétny.

Repertoár vycházející především z lidové hudby oblasti Bieszczad a Nízkých Beskyd je originální směsicí hudby polské, ukrajinské, slovenské, židovské a cikánské. Spontánní vystoupení nabitě energií bude bezesporu jedním z vrcholů celého festivalu.

Iarla O'Lionaird (Irsko)

Iarla O'Lionaird vyrůstal ve dvanáctičlenné rodině v regionu proslaveném tradiční kulturou a uměním. Narodil se nedlouho po příchodu proslulého skladatele Seana O'Riady do místní vesnice Cuil Aodha, asi 12 mil západně od města Macroom.

"Cuil Aodha se pod vlivem O'Riady stala tavícím kotlem obnoveného hudebního a uměleckého vyjadřování a z mládí si vzpomínám na zájezdy do Dublinu i jinam se sborem Cor Chuil Aodha, který založil. Vystupovali jsme na soutěžích Oireachtas, při státních příležitostech a nakonec i ve slavné koncertní síni National Concert Hall v Dublinu ," vzpomíná O'Lionaird.

O'Lionairdůvy hudební kořeny byly ale ještě blíže k domovu. Matka naučila děti zpívat spoustu písní, které se sama naučila od své matky. A znala i řadu písní od své sestry a jeho slavné tety - proslulé tradiční zpěvačky Elizabeth Cronin. Již v padesátých letech 20. století byly písně Elizabeth Cronin sesbírány předními folkloristy (např. Američany Alanem Lomaxem a Genem Ritchiem, Seamusem Ennisem pro BBC nebo irskou Folklorní komisí). Iarla má její písně dodnes v repertoáru.

Napsal uživatel Michal Schmidt
Středa, 27 Červenec 2005 02:30

O'Lionairdovy první nahrávky pochází z raného mládí. V rádiu poprvé vystupoval v 7 letech a první LP vydal ve 12. Vyšlo pod značkou Gael Linn a obsahovalo mimo jiné starobylou milostnou píseň Aisling Gheal. Poté ještě jako mladík absolvoval řadu televizních a rozhlasových vystoupení. V zahraničí se poprvé objevil na festivalu Interceltic ve francouzském Orient v roce 1983. Skladatel Shaun Davey napsal pro tuto příležitost keltskou suitu The Pilgrim (Poutník) a O'Lionaird uvedl a nahrál titulní píseň spolu s flétnistou Liamem O'Flynnem. Následovala vystoupení v National Concert Hall v Earlsfort Terrace, v Dublinu a v Lorientu ve Francii. LP The Pilgrim vyšlo pod značkou Tara.

V tomto období dokončil učitelské vzdělání na Carysfort College v Dublinu a poté učil 7 let na základní škole, přičemž se nadále věnoval hudebním zájmům a příležitostně vystupoval v televizi, rozhlase i na veřejnosti.

Počátkem 90. let ho oslovila irská veřejnoprávní televize RTE, aby uváděl seriál o tradiční hudbě s názvem The Pure Drop (Čistá krůpě). Při této příležitosti se seznámil s legendami tradiční hudby ze všech koutů země. O'Lionaird uváděl pořad dva roky a na závěr produkoval speciální hodinový dokument s názvem A Union of Sound, profilový pořad o hudbě tří legendárních irských hudebníků - Liama O'Flynna, Seana Keaneho a Matta Molloye. Pořad se zabýval hudebními kořeny těchto tří důležitých postav irské hudby a soustředil se na různé hudební tradice oblastí Sligo, Clare a Kerry. Byl vysílán v roce 1994. Následující rok vydal další album, tentokrát živé, s předními hudebníky z oblasti County Clare - Tony McMahonem a Noelem Hillem. Vyšlo pod názvem The Music of Dreams. Poté se objevil na řadě dalších CD (např. The River of Sound, Music at Matt Molloy's a Electric Reels).

V tomto životním období (v druhé polovině 90. let) si začal uvědomovat rostoucí potřebu rozšířit hranice nahrávání tradiční hudby v Irsku a přesunout se kreativnějším způsobem na mezinárodní scénu. Možnosti pro tradiční zpěváky Sean Nos, i přes publicitu, které se mu dostávalo, byly vážně omezeny řadou faktorů. Za nejzávažnější považoval to, že irské nahrávací společnosti si na mezinárodním trhu vytvořily jakési ghetto. Ve snaze najít příležitost pro nahrávání hudby, která by byla současně hudebně odvážná a přitom by odrážela původní tradici a kulturu, narazil O'Lionaird na britskou společnost, která dokázala produkovat a mezinárodně distribuovat prvotřídní nahrávky tradiční hudby z celého světa. Šlo o Realworld Records, firmou založenou Peterem Gabrielem. Iarla napsal společnosti dopis, byl pozván do jejích nahrávacích studií k vytvoření ukázkové nahrávky a na jejím základě mu byla nabídnuta smlouva na několik alb.

Při této návštěvě se rovněž setkal s lidmi, kteří později dali dohromady dnes nejúspěšnější seskupení v oblasti world music - Afro Celt Sound System. Od té doby nahrál s touto skupinou

Napsal uživatel Michal Schmidt
Středa, 27. Červenec 2005 02:30

čtyři alba, z nichž dvě byla nominována na Grammy v kategorii Nejlepší album v oblasti World Music v letech 2000 a 2002. Kapela prodala celosvětově kolem 1 miliónu nosičů a v současnosti pracuje na pátém albu, které vyjde v létě 2005.

V období 1996 až 2002 O'Lionaird vydal dvě kritiky vysoce hodnocená sólová alba. V roce 1997 to bylo *The Seven Steps to Mercy* a v roce 2001 soundtrack, který složil pro film v produkci Channel 4, nazvaný *I Could Read The Sky*. Filmová hudba, na které se Iarla podílel, se objevila v řadě mezinárodních filmů, jako jsou např. *Stigmata* (Gabriel Byrne v hlavní roli) nebo film Martina Scorseseho *Gangs of New York* s Leonardem DiCapriem a Danielem Dayem Lewisem. Objevil se rovněž v řadě televizních pořadů, např. v *David Letterman Show* (New York) a *Later* s Joolsem Hollandem pro BBC.

Během posledních osmi let vystupoval v Rusku, Jižní Africe, Japonsku, Evropě, Severní Americe a Austrálii, na nejružnějších místech od dublinského divadla Point po Carnegie Hall v New Yorku. V roce 2003 Iarla získal titul MA z etnomuzikologie na University of Limerick.

V současnosti dokončuje nové sólové album a nové nahrávky pro Afro Celt Sound System, které by měly být vydány v roce 2005. Na jaře 2005 začíná pracovat na doktorské disertační práci.

Čechomor

Čechomor vznikl na jaře roku 1988, kdy se v pražském "Parku kultury a oddechu Julia Fučíka", dnešním Výstavišti, každý víkend konalo tzv. "Staré tržiště". K předvádění starých českých řemesel zde hrála nejružnější seskupení a jedním z prvních byl i Čechomor. První název kapely, která na tomto tržišti vystupovala pravidelně každou sobotu a neděli a kterou spolu založili Franta Černý a Jiří Břenek (zvaný Čenda), byl I. Českomoravská nezávislá hudební společnost. V první sestavě hráli: Jiří Břenek - housle a zpěv, František Černý - kytara zpěv, harmonikář Jiří Michálek a houslista Antonín Svoboda. Po roce a půl vystřídal Antonína Svobodu Jiří Hodina, nějaký čas ve skupině hrál a zpíval Míša Denčev, na cello hostoval Olin Nejezchleba.

Na konci roku 1990 skupina vydala své první album *Dověčnosti*, které obsahovalo řadu upravených lidových písní z Čech a Moravy. Specializovala se na ty, které nebyly notoricky

Napsal uživatel Michal Schmidt
Středa, 27 Červenec 2005 02:30

známé nebo byly již zapomenuté. Po natočení Dověcností, kde hrál jako host na trubku Radek Pobořil (dnes stálý člen Čechomoru), vystupovala kapela po celé Evropě. Po odchodu Jiřího Hodiny hostoval se skupinou houslista Jan Hrubý.

V roce 1994 měl Čechomor potřebu změny zvuku a z akustického pojetí pozvolna začínala přecházet do elektrické podoby. Přišel bubeník Martin Rychta a přivedl s sebou Michala Pavlíka, který hraje na cello a dudy. V této době oslovil Jirka Břenek houslistu Karla Holase, který začal vystupovat s kapelou již pod zkráceným názvem Českomoravská hudební společnost. V roce 1996 vyšlo druhé album Mezi horami.

Na podzim roku 1996 zemřel předčasně na zákeřnou nemoc Jiří Břenek.

Ve složení Franta Černý - kytara, zpěv, Karel Holas - housle, zpěv, Radek Pobořil - akordeon, trubka, Michal Pavlík - violoncello, české dudy a Martin Rychta - bicí, hrála skupina od roku 1997. V roce 1999 pozvala Českomoravskou hudební společnost jako předkapelu na svoje turné "Větší, než malé množství lásky" skupina Lucie. V roce 2000 "Českomoravská" vydává své třetí řadové album nazvané Čechomor. Jako host si na něm na bicí zahrál David Koller a zazpívala Lenka Dusilová. Po vydání skupina definitivně zkrátila název na Čechomor a v létě 2000 pozval Jarek Nohavica Čechomor na společné turné.

Po turné na podzim roku 2000 vystřídal Martina Rychtu bubeník Radek Klučka. Touto dobou také dostal Čechomor nabídku od firmy SAP zrealizovat koncert v Rudolfinu. Na tento koncert, který se konal v lednu 2001 si hudebníci z Čechomoru přizvali ke spolupráci komorní orchestr Collegium českých filharmoniků, který aranžoval světoznámý hudební skladatel, zpěvák a punker Jaz Coleman, kterého oslovil Karel Holas. Čechomor Jaze natolik zaujal, že bylo pod jeho producentským vedením natočeno další album s názvem Proměny. V době turné s Jarkem Nohavicou, přišel Petr Zelenka s nápadem natočit film "Rok Dábla", který přišel do kin na jaře 2002. Na podzim roku 2002 vyšla živá nahrávka Čechomor-Live a v roce 2003 se konalo turné Proměny tour 2003. Záznam z koncertu z pražské T Mobile Arény vyšel na DVD a double CD.

Čechomor v průběhu svého působení projel celou Evropu, severní Ameriku a Rusko, spolupracoval s divadlem Na Palmovce, bratry Formany, divadlem Continuo a dalšími. V roce 2004 začíná připravovat nové řadové album. Od ledna 2004 hraje v Čechomoru nový bubeník a hráč na perkuse Roman Lomtadze.